

AKTUÁLNÍ OTÁZKY ČESKÉHO RODINNÉHO PRÁVA

2007

© ZDEŇKA KRÁLÍČKOVÁ, 2007

REKODIFIKACE

- * Rozhodnutí ministra spravedlnosti
č. 2623/00-L ze dne 29. 1. 2001
- * Věcný záměr
- * *Eliáš, K., Zuklínová, M.:* Principy a východiska nového kodexu soukromého práva. Praha: Linde, 2001.
- * *Eliáš, K., Zuklínová, M.:* Návrh občanského zákoníku. Návrh pracovní komise. Praha: MS (bez vroč.).
- * Konsolidovaná verze dostupná na www.justice.cz
- * **Rodinné právo – 2. část Občanského zákoníku**
komplexní pojetí:
statusová práva, osobní a majetková práva v manželství a rodině, včetně manželského a partnerského majetkového práva a rodinného bydlení (+ ustanovení proti domácímu násilí), ADR

EXKURZ DO SLOVENSKEHO RODINNÉHO PRÁVA

2007

LITERATURA

- *Králíčková, Z.: Sbližování a vzdalování slovenského a českého rodinného práva. Právník, 2/2005.*
- *Králíčková, Z.: Nové slovenské rodinné právo. Bulletin advokacie, 7–8/2005.*
- *Pavelková, B., Kubíčková, G., Čečotová, V.: Zákon o rodine. Komentár s judikatúrou. Bratislava, Heuréka, 2005.*
- *Svoboda, J., Ficová, S.: Zákon o rodine. Komentár. Bratislava, Eurounion, 2005.*
- *Lazár, J. a kol.: Občianske pravo hmotne. Bratislava, Iura edit., 2006.*

PRAMENY

➤ HMOTNĚPRÁVNÍ

- ÚSTAVA (z. č. 460/1992 Z. z.) – přednost mezinárodních úmluv
- ZOR (z. č. 36/2005 Z. z.)
- ZÁKON O NÁHRADNÍM VÝŽIVNÉM (z. č. 452/2004 Z. z.)
- ZÁKON O SOC. PR. OCHRANĚ DĚTÍ A SOC. KURATELE (z. č. 305/2005 Z. z.)
- OZ (z. č. 40/1964 Zb.)
- ZPMS (z. č. 97/1963 Zb.)
- ZÁKON O MATRIKÁCH (z. č. 154/1994 Z. z.)
- ZÁKON O JMÉNU A PŘÍJMENÍ (z. č. 300/1993 Z. z.)
- ZÁKON O PĚSTOUNSKÉ PÉČI (z. č. 265/1998 Z. z.) – jen dávky

➤ PROCESNĚPRÁVNÍ

- OSŘ (z. č. 99/1963 Zb.)
- ZPMS (z. č. 97/1963 Zb.)

ZÁKLADNÍ INSTITUTY SLOVENSKEHO RODINNÉHO PRÁVA

MANŽELSTVÍ

- VZNIK (status: občanský, církevní x osvědčení)
- PRÁVA A POVINNOSTI MANŽELŮ
 - OSOBNÍ
 - MAJETKOVÉ - BSM
 - BYDLENÍ – společný NÁJEM bytu manžely
ustanovení proti domácímu násilí
- ZÁNIK
- ZRUŠENÍ – jen sporný rozvod, kvalifikovaný rozvrat,
zjišťování příčin!

RODIČOVSTVÍ

- VZNIK - status
- MATEŘSTVÍ, porod, zákaz smluv, „hniezda záchrany“
- OTCOVSTVÍ
 - popírání: 3 leté lhůty rodičů
 - dítě má právo popírat otcovství, ale „přípustnost“ věci
 - Eliminace státního zastupitelství/prokuratury
- OSVOJENÍ – preadopční péče 9 měsíců
 - po 6 měsících
 - „nezrušitelnost“

práva a povinnosti rodičů a dětí

➤ PRÁVA A POVINNOSTI RODIČŮ

- OSOBNÍ
- MAJETKOVÁ – výživné
 - minimální výše
 - fond náhradního výživného

➤ FAKTICKÁ ODLUKA (§ 36) A ROZVOD (§ 24)

- jen INDIVIDUÁLNÍ PÉČE (starostlivost)
- ZASTUPOVÁNÍ
- SPRÁVA JMĚNÍ
- VÝŽIVNÉ
- STYK

EVROPSKÉ TRENDY

2007

© ZDEŇKA KRÁLÍČKOVÁ, 2007

LITERATURA

- *Schwenzer, I.:* Model Family Code. From a global perspective. Intersentia, 2006.
- díla z pera *K. Boele-Woelki*
- materiály **CEFL** - *Commission on European Family Law (od 2001)* – zejména **PRINCIPY**
- *Králíčková, Z.:* Harmonizace a unifikace rodinného práva. *Právo a rodina*, 2/2003.
- *Králíčková, Z.:* Evropský kontext vývoje českého rodinného práva po roce 2004. Sborník z konference. Brno: MU, 2006.

JUDIKATURA

- EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA
- Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, zejm. čl. 8/1:

„Každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence.“

- PŘIROZENÉ, ROZUMNÉ A VYVÁŽENÉ USPOŘÁDÁNÍ POMĚRŮ
- INDIVIDUALISMUS X SOLIDARITA (ODPOVĚDNOST)

VĚDA RODINNÉHO PRÁVA A KOMPARATIVISTIKA

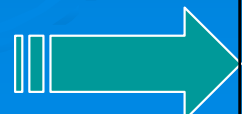

EVROPSKÉ TRENDY

- nedělitelné a všeobecné hodnoty lidské důstojnosti, svobody, rovnosti a solidarity,
- úcta k rodinnému životu člověka, ať už se kdokoli rozhodne pro jakoukoli formu soužití, resp. pro tzv. single style,
- autonomie vůle lidského jedince a její svobodné uplatňování všude tam, kde není důvod ji limitovat, ať už v podobě *ius cogens* nebo *legálních institutů* v případě statusových práv, a nebo jiných omezení z důvodu přirozeného prosazování zásady solidarity v manželství a rodině a pozvolného uplatňování zásady ochrany slabšího – tzv. potencionálně ekonomicky slabšího partnera,
- solidarita v manželském/partnerském majetkovém právu, v právu manželského/partnerského a rodinného bydlení a jde-li o výživné mezi manžely/partnery a rozvedenými manžely/partnery,
- rozlučitelnost jakékoli formy soužití dohodou jako komplexním a konečným řešením osobních i majetkových poměrů mezi partnery, kombinovaná s vhodně koncipovanou „tvrdostí“ klauzulí, ústup od rozvodu založeném na vině,

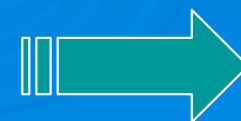

- mateřství založené na jednotě biologického aspektu a faktu porodu (s výjimkami stanovenými pro reprodukční medicínu), prosté konfliktu zájmů (např. v případě utajených a anonymních porodů),
- otcovství založené na jednotě biologického a sociálního aspektu prosté konfliktu zájmů (ESLP: Paulík x Kňákal)

- rodičovská zodpovědnost založená na rovnosti matky a otce (*joint custody*), právu na soužití s dítětem, právu na styk s dítětem a právu na informace o dítěti,
- jde-li o rozhodování, obvyklé bydliště dítěte (event. jiné skutečnosti) nahrazují státní občanství, příp. trvalý pobyt,
- nejvyšší blaho dítěte, včetně jeho práva znát své rodiče a žít s nimi (*joint custody*) nebo s dalšími příbuznými ve společné domácnosti, právo na pravidelný styk s oběma rodiči, právo na zajištění *náhradní rodinné péče* státem – nicméně vždy jako *subsidiární* k péči zajišťované vlastní rodinou a pojímané jako služba dítěti,
- participační práva dítěte,
- majetkové zájmy dítěte, právo na stejnou životní úroveň jako rodiče,

- efektivní civilněprávní ochrana před domácím násilím,
- alternativní formy řešení manželských a rodinných konfliktů, resp. sporů (ADS, mediace, collaborative law atd.).